

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 20/2021-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **CREDO – SK, s. r. o.**, Bánová 647, Žilina, IČO 46 051 163, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., 17. novembra 3215, Čadca, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Strapáč, PhD., proti postupu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 233/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 233/2016 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 233/2016 konal bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **800 eur** (slovom osemsto eur), ktoré **j e** Okresný súd Nové Mesto nad Váhom **p o v i n n ý** jej zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Nové mesto nad Váhom **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **450,29 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu a uloženia príkazu tomuto súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov. Súčasne žiada o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 8 000 eur a náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu súdneho spisu, ktorý si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že sťažovateľka podala 2. septembra 2016 na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhala zaplataenia pohľadávky 81 350 eur s príslušenstvom z titulu nesplnenia peňažného záväzku žalovaného vyplývajúceho zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve z 5. marca 2015. Okresný súd po písomnej urgencii sťažovateľky z 9. februára 2017 vydal platobný rozkaz č. k. 6 C 233/2016-26 zo 17. februára 2017, ktorým zaviazal žalovaného k zaplataeniu 81 350 eur, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 31. augusta 2016 do zaplataenia a náhrade trov konania. Proti platobnému rozkazu č. k. 6 C 233/2016-26 podal žalovaný odpor, v dôsledku čoho bol platobný rozkaz zrušený.
3. Sťažovateľka 25. septembra 2017 podala návrh na vydanie neodkladného opatrenia (čl. 88), o ktorom rozhodol okresný súd uznesením č. k. 6 C 233/2016-84 z 23. októbra 2017, na základe ktorého bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami. Proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia č. k. 6 C 233/2016-84 podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 6 Co 39/2018-11 zo 7. marca 2018 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.
4. Súdny spis bol krajským súdom 14. marca 2018 vrátený okresnému súdu, ktorý 15. marca 2018 pristúpil k doručovaniu rozhodnutia sporovým stranám. Právny zástupca žalobcu písomným podaním z 27. marca 2018 oznámil okresnému súdu, že zotrval na svojom pôvodnom návrhu na vydanie neodkladného opatrenia.
5. Okresný súd po vrátení veci súdom druhej inštancie ďalej rozhodol uznesením č. k. 6 C 233/2016-123 zo 16. apríla 2018, ktorým opätovne nariadil neodkladné opatrenie spočívajúce v zákaze nakladania s nehnuteľnosťami vo vlastníctve žalovaného až do právoplatného skončenia napadnutého konania. Návrh žalobcu okresný súd zamietol v časti, v ktorej žalobca uviedol parcelu, ktorá nebola zapísaná na ním uvádzanom liste vlastníctva.
6. Sťažovateľka podala 2. mája 2018 v predmetnej veci odvolanie (čl. 129), ktoré bolo obratom doručované žalovanému na vyjadrenie sa. Okresný súd následne vydal vo veci dve opravné uznesenia (č. k. 6 C 233/2016-139 z 10. októbra 2018 a č. k. 6 C 233/2016-147 zo 6. novembra 2018) v dôsledku zistenej nesprávnosti v petite žalobcovho návrhu. Predkladacia správa spolu so súdnym spisom boli krajskému súdu predložené 12. decembra 2018.

7. Krajský súd na základe podaného odvolania rozhodol uznesením č. k. 6 Co 227/2018-154 z 11. januára 2019, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že návrh žalobcu na zriadenie neodkladného opatrenia zamietol.

8. Sťažovateľka podala na okresnom súde 24. januára 2019 návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia. Okresný súd uznesením č. k. 6 C 233/2016-177 z 5. februára 2019 zabezpečovacie opatrenie vydal a zriadil záložné právo k nehnuteľnostiam žalovaného.

9. O odvolaní žalovaného proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 17 Co 98/2019-206 z 26. júna 2019 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Súdny spis bol vrátený okresnému súde 3. júla 2019, ktorý vykonával procesné úkony doručovania sporovým stranám, uznesenie krajského súdu č. k. 17 Co 98/2019-206 z 26. júna 2019 nadobudlo právoplatnosť 9. júla 2019.

10. Okresný súd nariadil vo veci samej prvý termín pojednávania na 1. apríl 2020. Uvedené pojednávanie bolo písomným upovedomením okresného súdu zo 17. marca 2020 zrušené a dosiaľ vo veci nebol nariadený žiadny nový termín pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla:

a) napadnuté konanie trvajúce viac ako štyri roky je poznačené zbytočnými priet'ahmi a nečinnosťou okresného súdu, ktorý po celú dobu vec ani raz riadne neprejednal,

b) nečinnosťou okresného súdu a pretrvávajúcou právnou neistotou, v ktorej sa sťažovateľka nachádza, je jej spôsobovaná najmä materiálna ujma, keďže predmetom sporu je uplatnenie peňažného nároku v značnej výške,

c) z dôvodov pretrvávajúcej nečinnosti okresného súdu podala sťažovateľka 15. novembra 2020 sťažnosť predsedovi súdu na priet'ahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorú okresný súd vyhodnotil ako opodstatnenú (upovedomenie o vybavení sťažnosti z 8. decembra 2020, pozn.).

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

12. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol chronologický prehľad procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní, z ktorých je zrejmé, že okresný súd postupoval vo veci plynule. Sťažnosť podaná sťažovateľkou na priet'ahy v konaní predsedovi súdu bola vyhodnotená ako dôvodná, pretože pri vybavovaní veci došlo k priet'ahom, a to v období po rozhodnutí odvolacieho súdu o odvolaní proti uzneseniu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia (bod 9). Pojednávanie vo veci nebolo možné nariadiť, keďže bolo potrebné rozhodnúť o návrhoch žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a následne zabezpečovacieho opatrenia (bod 3 – 8). Z dôvodov podaných opravných prostriedkov musel okresný súd predložiť trikrát súdny spis na rozhodnutie súdu druhej inštancie. Pojednávanie nariadené na 1. apríl 2020 bolo zrušené

z objektívnych dôvodov v dôsledku opakovaného vyhláseného núdzového stavu, ako aj práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

13. Okresný súd zároveň poukázal na nadmernú zaťaženosť zákonných sudcov a súdnych úradníkov v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia okresného súdu od roku 2008. Táto okolnosť je vysvetlením, prečo nie je objektívne možné zabezpečiť vykonávanie všetkých procesných úkonov a rozhodovaní v jednotlivých veciach v kratších lehotách, resp. bezodkladne tak, ako by to zodpovedalo každému súdnemu konaniu a predovšetkým záujmom účastníkov strán sporu o čo možno najrýchlejšie rozhodnutie vo veci.

14. V napadnutom konaní je predpoklad prejednávania veci v priebehu mesiaca marec 2021 a je nariadené pravidelné sledovanie plynulosti konania v mesačných intervaloch predsedníčkou okresného súdu, o čom bola sťažovateľka informovaná písomne v upovedomení o vybavení sťažnosti na priet'ahy v konaní.

15. K veci sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorá uviedla prehľad procesných úkonov a stručné stanovisko k ústavnej sťažnosti sťažovateľky, z ktorého je zrejmé, že k priet'ahom v napadnutom konaní podľa jej názoru nedošlo. Zákonná sudkyňa upriamila pozornosť aj na správanie sťažovateľky v priebehu napadnutého konania, ktorým ovplyvnila jeho celkovú dĺžku, konkrétne na to, že sťažovateľka podala návrh na vydanie platobného rozkazu 2. septembra 2016, avšak súdny poplatok zaplatila až na výzvu okresného súdu zo 14. decembra 2016. Ďalej uviedla, že sťažovateľka riadne nešpecifikovala petit návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v dôsledku čoho musel okresný súd pristúpiť k vydaniu opravného uznesenia (k tomu pozri bod 8 tohto nálezu). Okresný súd sám vyhľadával potrebné skutočnosti vo viacerých listoch vlastníctva v dôsledku nepresností návrhu sťažovateľky, ktorá je od počiatku súdneho sporu zastúpená advokátom.

16. Zákonná sudkyňa poukázala na skutkovú i právnu náročnosť ňou prejednávanej agendy s veľkým počtom rozhodnutí o návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach, ktoré musí súd vybavovať prednostne, ako aj na svoju dlhodobú pracovnú neschopnosť v priebehu roka 2020. Zdôraznila dlhodobú personálnu zaťaženosť a objektívnu nemožnosť uskutočňovať procesné úkony v kratších časových intervaloch.

III.2. Replika sťažovateľky:

17. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla:

a) nesúhlasí s tvrdením okresného súdu, že priet'ahy v konaní zapríčinil právny zástupca sťažovateľky, argumentáciu okresného súdu v tomto smere je možné považovať len za výhovorku, keďže okresný súd žiadnym spôsobom nekonal a ani po podaní ústavnej sťažnosti nenariadil vo veci pojednávanie,

b) argumentáciu okresného súdu jeho personálnou poddimenzovanosťou považuje za irelevantné a neakceptovateľné, keďže ako účastník konania má právo na prejednanie veci v primeranej lehote,

c) napriek skutočnosti, že v predmetnej veci bola podaná sťažnosť a urgencie, okresný súd vo veci nekoná, nevyvíja žiadnu aktivitu, a teda nedochádza k náprave napriek aktivite sťažovateľky, ktorá tento postup a pochybenie na strane okresného súdu považuje za neakceptovateľné a nepochopiteľné.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na prerokovanie veci vez zbytočných prietahov spočíva v konštatovaní nečinnosti okresného súdu s dôrazom na skutočnosť, že okresný súd dosiaľ vec riadne neprejednal ani na jedinom pojednávaní.

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaného práva vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

20. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

21. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

23. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že žaloba o zaplatenie peňažnej pohľadávky z titulu nesplnenia zmluvného záväzku tvorí bežnú agendu všeobecných súdov a predmet napadnutého konania tak nemožno považovať za okolnosť, ktorá by vykazovala črty mimoriadnej zložitosti zakladajúcej dôvod na výrazné predĺženie napadnutého konania. Samotná skutková zložitosť veci by mohla byť ústavným súdom potenciálne konštatovaná vzhľadom na predmet sporu (kde sa črtá dokazovanie najmä výsluchom strán sporu a svedkov), avšak v samotnom priebehu napadnutého konania k nariadeniu pojednávania s relevantným dokazovaním zo strany okresného súdu dosiaľ ani nedošlo.

24. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľky je potrebné uviesť, že na jej strane došlo k určitému predĺženiu napadnutého konania nesplnením poplatkovej povinnosti pri podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu, keď návrh bol podaný 2. septembra 2016 a súdny poplatok, ktorý je splatný spolu so žalobným návrhom, sťažovateľka uhradila až na výzvu súdu 29. decembra 2016. Sťažovateľka ďalej prispela k predĺženiu napadnutého konania aj imperfektným návrhom na vydanie neodkladného opatrenia v časti jeho petitu, keď nesprávne identifikovala nehnuteľnosti

žalovaného, ktoré mali byť rozhodnutím súdu dotknuté (k tomu pozri bod 3 – 6 a 26 tohto nálezu). Je na mieste uviesť, že sťažovateľka je od začiatku súdneho sporu zastúpená advokátom, z čoho je možné predpokladať naplnenie požiadavky kvalifikovanosti predložených procesných návrhov.

25. K postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd uvádza, že tento bol od podania žalobného návrhu plynulý a jednotlivé procesné úkony boli realizované v krátkych časových úsekoch. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu ústavný súd konštatuje, že vec si vyžadovala zvýšenú pozornosť a rýchlosť konajúceho súdu aj vzhľadom na opakovane podaný návrh sťažovateľky na vydanie neodkladného opatrenia v priebehu konania podľa § 324 a nasl. CSP (k tomu pozri bod 3 – 6 tohto nálezu). Hoci okresný súd dodržal požiadavku „bezodkladnosti“ vo vzťahu k časovému úseku rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia v lehote 30 dní od podania návrhu (§ 328 CSP), ústavný súd konštatuje opakovanú nesústredenosť v jeho postupe. Uvedená nesústredenosť sa priamo premietla do dvoch zrušujúcich rozhodnutí krajského súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní sporových strán (uznesenie krajského súdu č. k. 6 Co 39/2018-11 zo 7. marca 2018 a uznesenie krajského súdu a č. k. 6 Co 227/2018-154 z 11. januára 2019, k tomu pozri bod 3 a 7 tohto nálezu). Krajský súd konštatoval vecnú a právnu nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď tento neskúmal individuálne podmienky na dosiahnutie účelu sledovaného neodkladným opatrením. Splnenie tejto podmienky má okresný súd skúmať z úradnej moci, pričom primárne sa má zamerať na účel, ktorý žalobca podaným návrhom sledoval (v konkrétnom prípade sťažovateľky išlo o zabezpečenie peňažnej pohľadávky zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluvy z 5. marca 2015 pre obavu z ohrozenia prípadnej exekúcie), a následne tento vyhodnotiť k možnému nariadeniu zabezpečovacieho opatrenia.

26. K argumentácii zákonnej sudkyne, podľa ktorej sa okresný súd musel vysporiadať s vadou návrhu sťažovateľky na vydanie neodkladného opatrenia (k tomu pozri bod 15 tohto nálezu), ústavný súd poukazuje na § 327 CSP, z ktorého jednoznačne vyplýva striktná zodpovednosť navrhovateľa za vlastnú procesnú aktivitu a dôslednosť pri koncipovaní návrhu a jeho príloh, ktorá nemôže byť žiadnym spôsobom nahradená (suplovaná) činnosťou konajúceho súdu. V konkrétnom prípade sťažovateľky išlo o vadu a nedostatočnosť v petite návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý nesprávne identifikoval nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného (nesprávne uvedené veľkosti spoluvlastníckeho podielu, pozn.). Uvedenú skutočnosť okresný súd síce nevyhodnotil ako vadu brániacu v pokračovaní v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, avšak následne musel pristúpiť k vydaniu dvoch opravných uznesení (bod 6 tohto nálezu), čo v konečnom dôsledku priamo indikuje neefektívnosť ním zvoleného postupu. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

27. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že okresný súd musel opakovane reflektovať na podané opravné prostriedky oboch sporových strán (k tomu pozri bod 3 – 9 tohto nálezu), čím sa rozhodovanie prenieslo na súd druhej inštancie a činnosť okresného súdu bola zameraná na procesné úkony doručovania a spracovania predkladacej správy nadriadenému súdu na rozhodnutie o odvolaní. K tomu ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej sťažovateľovi síce nemôže byť vytýkané uplatnenie procesných prostriedkov (riadne a mimoriadne opravné prostriedky, námietka zaujatosti, zmena právneho zástupcu, návrhy na dokazovanie a pod.), ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje

vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane nemožno štátu pričítať zodpovednosť za prieťahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (rozsudok ESLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 Dostál proti Českej republike, § 220).

28. Ústavný súd konštatuje ojedinelú nečinnosť okresného súdu v období od júla 2019 do septembra 2019 (k tomu pozri bod 9 tohto nálezu) a následne od apríla 2020 (zrušenie nariadeného pojednávania) dosiaľ. V tejto súvislosti nemôže ústavný súd opomenúť sťažene podmienky v postupe okresného súdu a prejednávania veci na pojednávani v dôsledku pretrvávajúcej mimoriadnej situácie a opatreniami prijatými v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19.

29. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, ktorá sa týka dlhodobej personálnej poddimenzovanosti okresného súdu (k tomu pozri bod 13 tohto nálezu), túto ústavný súd nemôže akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Aj napriek tomu, že nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017).

30. Možno tak uzavrieť, že v napadnutom konaní postupom okresného súdu došlo k neprimeraným prieťahom, čím bolo nesporne zasiahnuté do ústavne zaručeného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

31. Prieťahy či nečinnosť súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam a slobodám. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prieťahom (ústavným príkazom konať), ale už raz vzniknutý prieťah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde.

32. Ústavný súd teda formuloval príkaz všeobecnému súdu konať (bod 2 výroku nálezu), pričom okresný súd je povinný postupovať striktnie podľa zásad v zmysle čl. 17 CSP a jeho príslušných ustanovení.

33. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uplatnila primerané finančné zadosťučinenie 8 000 eur, ktoré odôvodnila skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 11 písm. b) tohto nálezu.

34. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

35. Zohľadňujúc všetky okolnosti posudzovanej veci, priebeh napadnutého konania (opakovane na dvoch inštanciách všeobecných súdov), jeho celkovú dĺžku, osobitné okolnosti (bod 28 tohto nálezu), ako aj rozsah práva sťažovateľky, ktoré bolo porušené, aj s ohľadom na právoplatné zabezpečovacie opatrenie, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia sťažovateľke v sume 800 eur (bod 3 výroku nálezu), a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

Trovy konania

36. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 450,29 eur.

37. Ústavný súd pri vyčíslení náhrady trov konania vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (príprava a prevzatie veci, podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 177 eur spolu s režijným paušálom 2 x 10,62 eur. Repliku sťažovateľky zo 17. februára 2021 ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jej obsah ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu za ňu právnenému zástupcovi sťažovateľa nepriznal. Trovy konania spolu 375,24 eur navýšené o daň z pridanej hodnoty 20 %, ktorej je právny zástupca sťažovateľky platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavujú sumu celkom 450,29 eur (bod 4 výroku nálezu).

38. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu